

БАНКИ І РЕАЛЬНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ: ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ

Економічне зростання та забезпечення оптимальних умов для розвитку банківської системи можливі лише за ефективною взаємодією з реальним сектором економіки. Дослідження особливостей цієї взаємодії дасть можливість обґрунтувати пропозиції щодо формування та запровадження механізму синхронізації процесів розвитку цих секторів економіки.

Оцінка напрямів взаємодії банківського та реального секторів економіки на основі офіційних статистичних даних [1, 2] дала можливість виділити наступні особливості:

- фінансова неспроможність підприємств прямо позначається на зниженні конкурентоспроможності банків, які їх обслуговують;
- зниження ефективності діяльності підприємств реального сектору економіки провокує зростання попиту на кредитні ресурси банків;
- низький рівень поточної платоспроможності промислових підприємств не зацікавляє банківські інститути здійснювати інвестування коштів в їх діяльність;
- залежність між зростанням капітальних інвестицій та банківським кредитуванням є прямою;
- у структурі кредитного портфеля банків домінують кредити в розвиток переробної промисловості, торгівлі й операції з нерухомістю;
- падіння промислового виробництва спричинене нестабільністю на грошовому ринку;
- низький рівень довіри до банків негативно позначається на обсягах коштів, залучених на банківські рахунки;
- погіршення платіжної дисципліни підприємств негативно позначається на якості кредитного портфеля банків.

Отже, враховуючи диспропорційність розвитку банківського та реального секторів можна стверджувати про відсутність дієвого способу залучення ресурсів в економіку. На нашу думку, одним із таких механізмів може стати кластерна модель інституційної взаємодії

між банками, небанківськими фінансовими установами, різними секторами підприємництва та регіональної влади, яка має будуватися згідно із стратегією соціально-економічного розвитку конкретної територіально-адміністративної одиниці, адже для забезпечення економічного розвитку підприємництва важливим є розуміння здатності органів влади та банківського сектору адаптувати фінансові ресурси до економічних умов. Функціонування кластеру за участю банків та небанківських установ має позитивні сторони: збільшення капіталу, розширення кількості клієнтів, створення нових продуктів, диверсифікацію кредитного портфелю, зниження операційних витрат.

Основними стимулюючими заходами розвитку позитивної співпраці банків та реального сектору економіки повинні стати введення пільг для банків-членів кластеру; стимулювання та активізація співпраці банків із місцевими органами виконавчої влади; субсидіювання відсоткової ставки за кредитами для започаткування нового виду діяльності тощо. Продуктом діяльності фінансового кластера повинен бути кластерний капітал та кредит для фінансування цільових інвестиційних проектів і програм.

Кластерне об'єднання банківських та небанківських установ як важливий напрям вирішення проблеми дефіцитності довгострокових ресурсів банківської системи для кредитування економіки передбачає виокремлення головного банку (наприклад, регіональний (муніципальний) банк), на базі якого можливо було б концентрувати фінансові ресурси, спрямовуючи їх на підтримку реального сектору. Установлення системи фінансових зв'язків усередині кластера між банками та підприємствами реального сектору дозволить зберегти банківську систему та сконцентрувати ресурси без підвищення ризикованості діяльності для усіх учасників.

Таким чином, запровадження механізму участі регіональних банків в умовах кластерних систем активізує підприємницьку активність, підвищить рівень зайнятості населення, виробництва та споживання продукції, що, зі свого боку позначиться на результатах діяльності банківської системи.

Список використаних інформаційних джерел

1. Державна служба статистики [Електронний ресурс] : офіц. сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Назва з екрана.
2. Національний банк України [Електронний ресурс] : офіц. сайт. – Режим доступу: <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>. – Назва з екрана.